

ОСНОВНИ СТАНДАРТИ ЗА СЪДЕБЕН КОНТРОЛ ВЪРХУ МЯРКАТА ЗА НЕОТКЛОНЕНИЕ „ЗАДЪРЖАНЕ ПОД СТРАЖА“

Веселина Ставрева

съдия, докторант ПУ „Паисий Хилендарски“

***Резюме:** Статията поставя акцент върху основните според автора стандарти при реализиране на съдебен контрол върху мярката за неотклонение „Задържане под стража“ в наказателния процес. В общ план е представено съдържанието на всеки един от изброените стандарти, изведени от практиката на ЕСПЧ. Обърнато е внимание на необходимостта от добро мотивиране на съдебните актове, с които се взема или продължава действието на мярката за неотклонение „Задържане под стража“.*

***Ключови думи:** съдебен контрол, „Задържане под стража“, стандарти, ЕСПЧ, мотивирани съдебни актове*

THE ESSENTIAL STANDARDS OF JUDICIAL REVIEW ON DETENTION IN CUSTODY

Veselina Stavreva

judge, PhD student „University of Plovdiv Paisii Hilendarski“

***Summary:** The article focuses on the essential, according to the author, standards of judicial review on detention in the criminal proceedings. In general, the content of each of the listed standards is presented, according to the practice of the ECHR. Attention is drawn to the necessity the legal acts, that is applied or continued the effect of measure Detention in custody, to be well motivated.*

***Keywords:** judicial review, Detention in custody, standards, ECHR, well motivated acts*

Съдебният контрол в досъдебното производство в страната ни възниква като право на участниците в наказателния процес да обжалват в съд „Задържането под стража“ и продължаване на действието му (habeas corpus)¹.

Според проф. Никола Манев, определението на съда при контрола върху „Задържането под стража“ е „неправосъден акт от контролно естество, средство за правна защита на личността, посредством което в даден процесуален момент, при дадена фактическа обстановка се взема становище по законосъобразността на мярката за процесуална принуда, ограничаваша най-силно правата на личността в сферата на наказателното производство“². Това тълкуване, макар и дадено при действието на стария НПК от 1974г., е актуално и понастоящем.

Съдебният контрол при вземането на мярката за неотклонение „Задържане под стража“, доколкото обезпечава съблюдаването на правата и законните интереси на личността, може да се разглежда като форма на основен превантивен съдебен контрол. В производствата по проверка действието на най-тежката мярка за неотклонение, контролът е последващ.

За същината на съдебния контрол върху мярката за неотклонение „Задържането под стража“ са изписани множество научни трудове. Поради това намирам за необходимо да се акцентира не на предпоставките или на последиците, а на стандартите, които следва да се съблюдават при

---

¹ Още Закона за углавното съдопроизводство, преименуван през 1934г. на Закон за наказателното съдопроизводство /ЗНС/ въвежда контрол от съда върху задържането под стража /чл.107, чл.294 от ЗНС/ и обжалване пред съд /чл.269, чл.550, т.3 от ЗНС/. С изм. в ДВ, бр.64 от 11.08.1997г. в НПК от 1974г. беше създаден чл.152а със заглавие „Съдебен контрол върху мярката за неотклонение задържане под стража и предварителното задържане“, който в ал.1 предвиждаше, че на задържания се осигурява незабавно възможност да обжалва задържането пред съдия от съответния съд, но не по-късно от седем дни след неговото постановяване, който се произнася в открито заседание с призоваване на страните най-късно в тридневен срок от постъпване на жалбата в съда.

² Манев, Н. Съдебното обжалване на мярката за неотклонение „Задържане под стража“ и вътрешното убеждение на прокурора. - Съвременна право, 1991, №5, с.71.

реализацията на съдебния контрол, както от страна на първостепенния съд, така и при въззивна проверка³. Стриктното съблюдаване на тези основни стандарти е сигурна гаранция за качествен съдебен контрол върху мярката за неотклонение „Задържане под стража“.

Основният стандарт при реализацията на съдебния контрол при мерките за неотклонение е наличието на „обосновано подозрение“ /„разумно подозрение“/ - чл.5, т.1, б.“с“ от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи /КЗПЧОС/⁴. Нашият законодател също е дал сигурен знак за неговата първостепенност /*conditio sine qua non*/, доколкото го е регламентирал в чл.56 от НПК като общоважима предпоставка за вземане на която и да било мярка за неотклонение⁵. В своите решения, Европейският съд по правата на човека /ЕСПЧ/ нееднократно е признавал, че подозрението като основание за „Задържане под стража“ не следва да е умозрително, а да се основава на конкретни убедителни доказателства, именно поради което е въздигнато в самостоятелен международноправен стандарт⁶. ЕСПЧ допълва „обоснованността на подозрението“ и с множество допълнителни стандарти за правомерност при избора и/или продължаване действието на мярката за неотклонение „Задържане под стража“. В обобщен вид сред най-съществените следва да бъдат посочени:

1). Риск от отклонение от правосъдието.

---

³ Доколкото съгласно чл.62, ал.2 от НПК мярката за неотклонение „Домашен арест“ в досъдебното производство се взема и контролира от съда по реда на чл.64 и 65 от НПК, изведените по-долу стандарти са относими и в производството по вземане на мярката за неотклонение „Домашен арест“.

⁴ КЗПЧОС е ратифицирана със закон, приет от Народното събрание на 31.07.1992 г., ДВ, бр.66 от 1992 г., в сила за Р България от 07.07.1992г.

⁵ Вж. решението на ЕСПЧ от 15.07.2002г. по делото *Kalashnikov v. Russia*, №47095/99, 2002-VI, §114.

⁶ Вж. решението на ЕСПЧ от 30.08.1990г. по делото *Fox, Campbell And Hartley v. The United Kingdom*, №12244/86; 12245/86; 12383/86, решението на ЕСПЧ от 28.10.1994г. по делото *Murray v. the United Kingdom*, №14310/88, решение на ЕСПЧ от 19.05.2004г. по делото *Gusinskiy v. Russia*, № 70726/01 и др.

В емблематичното решение от 27.08.1992г. по делото *Tomasi v. France*, 12850/87, А.241-А, ЕСПЧ указва, че опасността от отклонение от правосъдието не е свързана непременно с тежестта на предявеното на лицето обвинение, вида и размера на наказанието, поради което и съдът е длъжен да установи и други обстоятелства, от които може да се изведе възможност за отклоняване на лицето от правосъдието. Това се отнася до характера на обвиняемия, неговите лични качества, неговия морал, дом, професия, доходи, семейни отношения, наличните възможности за напускане на страната, които обстоятелства могат да потвърдят съществуването на опасност от бягство или да я разкрият като толкова малка, или изобщо да опровергават опасността от отклонение на лицето от правосъдието, че да не може да оправдае задържане за срока на висящността на процеса⁷. В решението по делото *Letellier v. France* от 26.06.1991г., №12369/86, Series A, №207 се обръща сериозно внимание на това, че обвиняемата трудно би се скрила от следствието, доколкото е имала няколко непълнолетни деца, а също заведение, което се явявало единственият ѝ източник на доходи.

В решението на ЕСПЧ по делото *W. v. Switzerland* от 26.01.1993г., №14379/88, §33 обаче е прието, че съдът е взел предвид специфичните особености на положението на обвиняемия: след смяната на постоянното местожителство от Швейцария в Монте-Карло, той често посещавал Германия, Великобритания, САЩ, Антилските острови /където се предполагало, че притежавал банка/ като така създал множество тесни връзки

---

⁷ Вж. и решението на ЕСПЧ от 27.06.1968г. по делото *Neumeister v. Austria*, №1936/63, решението на ЕСПЧ от 27.06.1968г. по делото *Wemhoff v. Germany*, №2122/64 § 14, решението на ЕСПЧ от 10.11.1969г. по делото *Stögmüller v. Austria*, Series A, №9, §15, решението на ЕСПЧ от 26.06.1991г. по делото *Letellier v. France*, Series A, №207, №12369/86, §43, решението на ЕСПЧ от 24.07.2003г. по делото *Smirnova v. Russia*, №46133/99 и 48183/99, §59, решение на ЕСПЧ от 08.02.2005г. по делото *Panchenko v. Russia*, №10911/05(45100/98), §§ 105, 106 и др.

в чужди държави. Отделно от това, обвиняемият нееднократно заявявал, че би желал да се премести да живее в САЩ. Било установено също, че той все още разполагал със значителни средства в чужбина и имал няколко различни паспорти. По този начин и като необвързан, той с лекота би могъл да се скрие извън пределите на Швейцария.

Констатирайки нарушение на чл.5 от Конвенцията в решението от 08.02.2005г. по делото *Panchenko v. Russia*, №10911/05(45100/98), §105, ЕСПЧ указва, че в съдебните решения на националните власти следва да се съдържат конкретни основания /мотиви/ за това защо са били са отхвърлени жалбите на защитата срещу избраната мярка за процесуална принуда „Задържане под стража“ с аргумент, че рискът обвиняемият да се укрие от правосъдието е решаващ.

2). Риск, че ако бъде освободен, обвиняемият може да възпрепятства производството по наказателното дело.

В решението по делото *Clooth v. Belgium* от 12.12.1991г., №12718/87, ЕСПЧ посочва, че мярката за неотклонение „Задържане под стража“ по отношение на обвиняемия може да се постанови, ако се установи, че може да възпрепятства предварителното разследване, особено в случаите, когато се разследва сложно наказателно дело, в което се налага да се проведат значителен брой процесуални действия. Най-актуално това правило е в началото на предварителното разследване като по-късно, с развитие на производството, указаният риск постепенно намалява.

В цитираното по-горе решение по делото *W. v. Switzerland* от 26.01.1993г. се аргументира необходимост от „Задържането под стража“ на обвиняемия, от чието поведение се извеждат обосновани опасения, че може да унищожи изобличаващи го доказателства, когато има сведения, че бидейки оставен на свобода, той може да ликвидира улики, да въздейства върху

свидетели. ЕСПЧ потвърждава /*Letellier v. France* от 26.06.1991г./, че обосноваването на „Задържането под стража“ има динамичен характер, зависи от това, на какъв етап се намира досъдебното производство по наказателното дело, и какви доказателства имат на разположение органите на предварителното разследване.

3). Риск от повторно извършване на престъпление.

Рискът, че в случай че бъде освободен, обвиняемият би нарушил обществения ред, е бил признат като основание за арест от ЕСПЧ назад във времето. В решението по делото *Muller v. France* от 17.03.1997г., №21802/93, §44, се посочва, че опасността от извършване на повторно нарушение не може да се изведе само от предходно извършено такова и да бъде достатъчна, за да обоснове отказ от освобождаване. Предварителната информация относно предшестващо престъпно намерение трябва да бъде доказуема⁸.

4). Риск, че лицето може да се укрие от следствените и съдебни органи.

Този стандарт е подробно развит още в решението на ЕСПЧ от 27.06.1968г. по делото *Neumeister v. Austria*, №1936/63, а също и в решенията на ЕСПЧ по делата *Letellier v. France* от 26.06.1991г. и *W. v. Switzerland*, №14379/88, §33 от 26.01.1993г. и др. Важно е да се подчертае, че задължението да представи конкретни доказателства на съда, потвърждаващи възможност от подобно поведение на лицето в бъдеще, лежи върху обвинението. Тези доказателства, в случай че са налични, следва да бъдат съпоставени с такива, евентуално представени от обвиняемия, че няма намерение да се укрие.

5). Стандарт на недостатъчност липсата на постоянно местоживееие и работа у обвиняемия за вземане на решение за „Задържане под стража“.

---

⁸ Вж. и решението на ЕСПЧ по делото *Matznetter v. Austria* от 10.11.1969г., Series A, №10, §9, решението на ЕСПЧ по делото *Khudobin v. Russia* от 26.10.2006г., №59696/00, § 104.

Съдът в Страсбург акцентира на този стандарт в редица свои решения като приема, че само на база на липсата им, не може да се изведе опасност обвиняемият да се укрие или да извърши друго престъпление⁹, включително в случаите, когато обвиняемият има няколко различни адреса по местоживееене, регистриран е адресно на едно място, но живее на друго /например в близост до работата си/ или изобщо липсва регистрация по местоживееене.

б). Стандарт на недостатъчност наличието на предходна съдимост при вземане на решение за „Задържане под стража“ и необходимост от съчетаването с други обстоятелства, указващи на възможност от неправомерно поведение на обвиняемия.

На първо място, трябва да са налични други доказателства, потвърждаващи социално-негативното поведение на лицето. На следващо място това много зависи от вида предходно извършено престъпление (умишлено или непредпазливо, насилствено или ненасилствено и т.н.). На трето място, следва да се вземат предвид броя на по-рано извършените престъпления. Тук значение има и времевият промеждутък между първоначално извършеното престъпление и деянието, след евентуалното извършване на което лицето се задържа под стража¹⁰.

7). Стандарт за недостатъчност наличието на неправомерно поведение у съобвиняемия по делото като основание за вземане на решение за „Задържане под стража“.

---

⁹ Вж. решението на ЕСПЧ от 15.02.2005г. по делото „Sulaoja v. Estonia“, №55939/00, §64, решението на ЕСПЧ от 12.03.2009г. по делото „Aleksandr Makarov v. Russia“, №15217/07, §128, решението на ЕСПЧ от 24.05.2007г. по делото „Pshevecherskiy v. Russia“, №28957/02, § 68 и др.

¹⁰ Вж. решенията на ЕСПЧ от 05.03.1998г. по делото „Clooth v. Belgium“, §40 и от 12.12.1991г., №12718/87, §31, решението на ЕСПЧ от 28.04.2005г. по делото „Kolev v. Bulgaria“, №50326/99, §§ 60-61.

Визираното правило е изведено от решението на ЕСПЧ от 12.06.2008г. по делото *Aleksey Makarov v. Russia*, №3223/07, §49, решението на ЕСПЧ от 20.09.2011г. по делото *Fedorenko v. Russia*, №39602/05, §70. Тази оценка следва да се направи на база на личните обстоятелства при конкретния задържан¹¹.

8). Стандарт за недостатъчност наличието у обвиняемия на задграничен паспорт или друго гражданство за постановяване на мярката „Задържане под стража“¹².

Според практиката на ЕСПЧ правото на придвижване може да се ограничи и с други мерки за процесуална принуда. Според българското законодателство това е „Забраната за напускане пределите на страната“ /чл.68 от НПК/. Тук следва да се посочи и Рамково решение 2009/829/ПВР на Съвета от 23.10.2009г. за прилагане между държавите-членки на Европейския съюз на принципа за взаимно признаване към актове за налагане на мерки за процесуална принуда като алтернатива на предварителното задържане¹³. Инструментът, уреден в Регламента позволява на съда да разчита на органите на други държави-членки за упражняването на надзор над обвиняемия, като по този начин премахва една от основните причини за задържане под стража на чуждестранни лица в досъдебното производство.

9). Стандарт за мотивиране на твърдението, че обвиняемият може да окаже влияние върху свидетели, да заплаши пострадали, или да унищожи доказателства. Този изключително важен стандарт, който не рядко стои в основата на решенията на съдилищата за вземане на най-тежката мярка за неотклонение е разгърнат почти в цялото решение на ЕСПЧ от 26.01.1993г.

---

¹¹ Вж. решението на ЕСПЧ от 01.06.2006г. по делото *Mamedova v. Russia*, №7064/05, §79.

¹² Вж. решението на ЕСПЧ от 24.06.2010г. по делото *Veliyev v. Russia*, №24202/05, §154.

¹³ Обн. ОВ 2009 L 294, с.20-40.

по делото *W. v. Switzerland*, а също и в решението от 24.07.2003г. по делото *Smirnova v. Russia*, №46133/99 и №48183/99, §59.

10). Стандарт за мотивиране на решението за вземане на мярка за неотклонение „Задържане под стража“, заради необходимостта от извършване на следствени действия.

В тези случаи, ЕСПЧ указва, че сама по себе необходимостта от провеждане на следствени действия с участието на обвиняемия не следва да се преценява като достатъчно основание за „Задържане под стража“, тъй като обикновено е възможно да се провеждат разследващи действия, без обвиняемият да бъде задължително задържан¹⁴. Ако обаче е необходимо обвиняемият с действията си да не усложнява хода на разследването, наред с други неща, това може да се превърне в основателна част от мотивите за вземането именно на тази конкретна мярка.

11). Стандарт за обосноваване на решението за „Задържане под стража“ заради груповия характер на престъплението.

По мнение на ЕСПЧ факта, че е било извършено престъпление от група лица /съучастници/, включително наличието на потвърдителни доказателства за това, не може да послужи като основание за задържане на когото и да било от тази група /или на всички/ под стража. Това е допустимо само в случаите, когато обвиняемият е използвал груповия фактор като реални заплахи за други участници в процеса (жертви, свидетели), при условие, че тези заплахи са доказани¹⁵.

12). Длъжностното положение на обвиняемия като елемент от стандарта за мотивираност на решението за „Задържане под стража“.

---

¹⁴ Вж. решението на ЕСПЧ от 28.06.2011г. по делото *Miminozhvili v. Russia*, №20197/03, §86.

¹⁵ Вж. решението на ЕСПЧ от 12.06.2008г. по делото *Aleksey Makarov v. Russia*, №3223/07, §50.

В съдебните актове задължително следва да се обърне внимание дали длъжностното качество на привлеченото към наказателна отговорност лице може да възпрепятства производството по делото /да унищожи документи, да окаже влияние върху свидетели/. В нашия НПК изключването на каквато и да е зависимост с длъжностното качество на обвиняемия може да се реализира и посредством мярката за процесуална принуда „Отстраняване на обвиняемия от длъжност“ /чл.69 от НПК/.

13). Стандартът за недостатъчност абстрактно посочване „личността“ на заподозрения при обосноваване на решението за задържане.

В тези случаи следва да бъде установено не само отрицателно поведение на лицето, но и че личностните качества на обвиняемия могат да го подтикнат към това да се укрие или да окаже друго негативно въздействие върху хода на следствието¹⁶. Ненадлежно поведение на обвиняемия като личност може да се изведе от процесуални доказателства, на база на които съдът констатира определени обстоятелства - протоколи за разпит на пострадалия, протоколи от процесуано-следствени действия, резултати от издирване на обвиняемия и т.н.

14). Стандарт на лично участие на обвиняемия в съдебното заседание в производството по вземане на мярка за неотклонение, ако желае. Стандарт, който е неразривно свързан с правото на защитата на обвиняемия лично да изложи съображенията си да не бъде задържан пред съда, независимо от правните и фактически основания, които заявява неговия защитник.

15). Правото на всеки обвиняем да получи ефективна защита от защитник, при необходимост назначен от властите.

---

¹⁶ Вж. решението на ЕСПЧ от 08.02.2005г. по делото Panchenko v. Russia, №10911/05(45100/98), § 107.

Доколкото този стандарт се явява един от основните елементи на справедливия съдебен процес, ЕСПЧ е категоричен, че обвиняемият не може да бъде лишен от това право само по причина на отсъствието му от съдебното заседание¹⁷. Тук се включва и имплицитното право на защитника да има адекватен достъп до доказателствения материал¹⁸.

16). Стандарт, че всички доказателства подлежат на непосредствено изследване от съда при съблюдаване състезателността между страните.

ЕСПЧ поставя особен акцент на необходимостта от обезпечаване равенството на страните, включително възможност на всяка страна в наказателния процес да проучи всички доказателства, да се запознае със становището на ответната страна¹⁹. Освен това, както обвинението, така и защитата трябва да имат право да вземат отношение по позицията на противоположната /ответната/ страна (*equality of arms/égalité des armes* - „равенство на оръжията“). В подробен вид това е развито в решението на ЕСПЧ от 12.05.2005г. по делото *Öcalan v. Turkey* [GC], №46221/99, §103 и решението на ЕСПЧ от 25.03.1999г. по българското дело *Николова (Nikolova)* срещу България [GC], №31195/96, ECHR 1999-II, §58²⁰.

16). Стандарт за преценка здравословното състояние за обвиняемия за вземане на мярка за неотклонение „Задържане под стража“.

Според практиката на ЕСПЧ съществуват три съществени фактора:

а). здравословното състояние на обвиняемия;

---

¹⁷ Вж. решението на ЕСПЧ от 01.03.2006г. по делото *Sejdovic v. Italy*, №56581/00, § 91-92.

¹⁸ Вж. решението на ЕСПЧ от 30.03.1989г. по делото *Lamy v. Belgium*, Series A, no. 151, §29.

¹⁹ Вж. решението на ЕСПЧ от 20.02.1996г. по делото *Vermeulen v. Belgium*, №19075/91.

²⁰ Вж. решението на ЕСПЧ от 21.10.1986г. по делото *Sanchez-Reisse v. Switzerland*, №9862/82, Series A №107, § 51, решението на ЕСПЧ от 12.12.1991г. по делото *Toth v. Austria*, №11894/85, Series A, № 224, § 84, решението на ЕСПЧ от 13.07.1995г. по делото *Kampanis v. Greece*, №17977/91, Series A, №318-B, § 47.

б). характера на медицинските грижи и предоставяните услуги в местата за задържане под стража и

в). целесъобразността на вземане на мярката за неотклонение „Задържане под стража“ със здравословното състояние на обвиняемия²¹.

17). Съдиите следва публично да заявят в своите решения защо всички налични алтернативи не са достатъчни, за да се гарантира, че обвиняемият ще се яви в съда и ще се въздържа от повторни нарушения или намеса в разследването²².

В решението от 04.05.2006г. [Section IV] по делото *Ambruszkiewicz v. Poland*, №38797/03, §31, ЕСПЧ посочва, че „задържането на едно лице е толкова тежка мярка, че е оправдано, само когато и други, по-леки мерки, са били разгледани и е било сметено, че са недостатъчни, за да се защити личния или обществения интерес“. Според Правило 6.1 от Минималните стандартни правила на Организацията на обединените нации относно мерки, несвързани с лишаване от свобода (Токийски правила), „Задържането под стража“ в досъдебното производство е крайна мярка. ЕСПЧ многократно е подчертавал презумпцията в полза на освобождаването и е изяснявал, че държавата носи тежестта за доказване, че по-лека алтернатива на задържането няма да послужи за съответната цел²³, което налага при определяне на тази най-тежка мярка съблюдаване на принципите на правна определеност и съразмерност²⁴.

---

²¹ Вж. решението на ЕСПЧ по делото *Mouisel v. France*, №67263/01, ECHR 2002-IX, §§ 40-42.

²² Вж. решението на ЕСПЧ от 21.12.2000г. по делото *Jabłoński v. Poland*, №33492/96, §83, решението на ЕСПЧ от 15.02.2005г. по делото *Sulaoja v. Estonia*, №55939/00, §64, решението на ЕСПЧ от 08.06.2006г. по делото *Korchuganova v. Russia*, №75039/01, §75.

²³ Вж. решението на ЕСПЧ от 26.07.2001г. по делото *Илийков срещу България /Ilijkov v. Bulgaria/*, №33977/96, § 85.

²⁴ Вж. решението на ЕСПЧ от 28.03.2000г. по делото *Sprawa Baranowski v. Poland*, №28358/95, §§54-57, решението на ЕСПЧ от 30.07.2000г. по делото *Ječius v. Lituanie* №34578/97, § 62-63, ЕСПЧ 2000-IX и др.

Именно на досъдебното производство най-остро стои проблема за изключителността на „Задържането под стража“, когато трябва да се намери баланс между презумпцията за невинност, от една страна, и обосноваването на необходимост от „Задържане под стража“ на обвиняем, при все още неразкрито престъпление. Съдебният контрол, който осъществява съда в рамките на производствата по чл.64 и чл.65 от НПК има и двойко правно значение, тъй като е своеобразно потвърждение или отхвърляне на тезата, въведена от прокуратурата, че дадено лице е извършило престъпление.

18). Стандарт за мотивираност /обоснованост/ на съдебните актове, с които се взема мярка за неотклонение „Задържане под стража“.

Този може би най-важен стандарт налага съдебните органи да обследват всички факти за и против задържането и да ги изложат в своите актове. В решението по делото *Khudobin v. Russia* от 26.10.2006г., №59696/00, §108, ЕСПЧ подчертава, че доводите, използвани за обосноваване вземането или продължаване действието на мярката за неотклонение „Задържане под стража“, не могат да бъдат общи, абстрактни, неподкрепени с анализ съдържанието на конкретни доказателства²⁵. За да съблюдава този стандарт съдията следва не само да познава в детайли съответното наказателно дело, но и да направи достатъчен за нуждите на производството анализ на наличния доказателствен материал, и адекватна на горните стандарти преценка на опасността обвиняемият да се укрие и/или да извърши престъпление, т.е да препятства производството срещу него²⁶.

На същата основа и при съблюдаване на същите стандарти следва да се разгледат и исканията за задържане на лица по Закона за екстрадицията и

---

²⁵ Вж. и решението на ЕСПЧ по делото *Tsarenko v. Russia* от 03.03.2011г., №5235/09, §69.

²⁶ Вж. решението на ЕСПЧ от 30.01.2003г. по делото *Николов срещу България /Nikolov v. Bulgaria/*, №38884/97, §74, решението на ЕСПЧ от 06.04.2000г. по делото *Labita v. Italy*, №26772/95, ECHR 2000-IV, § 152.

европейската заповед за арест (Обн. ДВ. бр.46 от 03.06.2005г., изм., в сила от 04.07.2005г.).

Използвана литература и източници:

1. Закон за углавното съдопроизводство - утвърден с Указ от 03.04.1897г., обн., ДВ, бр.77 от 07.04.1897г., преименуван през 1934г. на Закон за наказателното съдопроизводство;
2. Манев, Н. Съдебното обжалване на мярката за неотклонение „Задържане под стража“ и вътрешното убеждение на прокурора. - Съвременно право, 1991, №5;
3. КЗПЧОС, ратифицирана със закон, приет от Народното събрание на 31.07.1992 г., ДВ, бр.66 от 1992 г., в сила за Р България от 07.07.1992г.;
4. Решение на ЕСПЧ от 15.07.2002г. по делото Kalashnikov v. Russia, №47095/99, 2002-VI;
5. Решение на ЕСПЧ от 30.08.1990г. по делото Fox, Campbell And Hartley v. The United Kingdom, №12244/86; 12245/86; 12383/86, решение на ЕСПЧ от 28.10.1994г. по делото Murray v. the United Kingdom, №14310/88, решение на ЕСПЧ от 19.05.2004г. по делото Gusinskiy v. Russia, №70726/01;
6. Решение на ЕСПЧ от 27.06.1968г. по делото Neumeister v. Austria, №1936/63, решение на ЕСПЧ от 27.06.1968г. по делото Wemhoff v. Germany, №2122/64, решение на ЕСПЧ от 10.11.1969г. по делото Stögmüller v. Austria, Series A, №9, решение на ЕСПЧ от 26.06.1991г. по делото Letellier v. France, Series A, №207, №12369/86, решение на ЕСПЧ от 24.07.2003г. по делото Smirnova v. Russia, №46133/99 и 48183/99, решение на ЕСПЧ от 08.02.2005г. по делото Panchenko v. Russia, №10911/05(45100/98);
7. Решение на ЕСПЧ по делото Matznetter v. Austria от 10.11.1969г., Series A, №10, решение на ЕСПЧ по делото Khudobin v. Russia от 26.10.2006г., №59696/00;
8. Решение на ЕСПЧ от 15.02.2005г. по делото Sulaoja v. Estonia, №55939/00, решение на ЕСПЧ от 12.03.2009г. по делото Aleksandr Makarov v. Russia, №15217/07, решение на ЕСПЧ от 24.05.2007г. по делото Pshevecherskiy v. Russia, №28957/02;
9. Решение на ЕСПЧ от 05.03.1998г. по делото Clooth v. Belgium и от 12.12.1991г., №12718/87, решение на ЕСПЧ от 28.04.2005г. по делото Kolev v. Bulgaria, №50326/99;

10. Решение на ЕСПЧ от 01.06.2006г. по делото *Mamedova v. Russia*, №7064/05;
11. Решение на ЕСПЧ от 24.06.2010г. по делото *Veliyev v. Russia*, №24202/05;
12. Рамково решение 2009/829/ПВР на Съвета от 23.10.2009г. за прилагане между държавите-членки на Европейския съюз на принципа за взаимно признаване към актове за налагане на мерки за процесуална принуда като алтернатива на предварителното задържане, ОВ 2009 L 294, с.20-40;
13. Решение на ЕСПЧ от 28.06.2011г. по делото *Miminoshvili v. Russia*, №20197/03;
14. Решение на ЕСПЧ от 12.06.2008г. по делото *Aleksey Makarov v. Russia*, №3223/07;
15. Решение на ЕСПЧ от 01.03.2006г. по делото *Sejdovic v. Italy*, №56581/00;
16. Решение на ЕСПЧ от 30.03.1989г. по делото *Lamy v. Belgium*, Series A, no. 151;
17. Решение на ЕСПЧ от 20.02.1996г. по делото *Vermeulen v. Belgium*, №19075/91;
18. Решение на ЕСПЧ от 21.10.1986г. по делото *Sanchez-Reisse v. Switzerland*, №9862/82, Series A №107, решение на ЕСПЧ от 12.12.1991г. по делото *Toth v. Austria*, №11894/85, Series A, № 224, решение на ЕСПЧ от 13.07.1995г. по делото *Kampanis v. Greece*, №17977/91 Series A, №318-B;
19. Решение на ЕСПЧ по делото *Mouisel v. France*, №67263/01, ECHR 2002-IX;
20. Решение на ЕСПЧ от 21.12.2000г. по делото *Jabłoński v. Poland*, №33492/96, решение на ЕСПЧ от 15.02.2005г. по делото *Sulaoja v. Estonia*, №55939/00, решение на ЕСПЧ от 08.06.2006г. по делото *Korchuganova v. Russia*, №75039/01;
21. Решение на ЕСПЧ от 26.07.2001г. по делото *Илийков срещу България /Pijkov v. Bulgaria/*, №33977/96;
22. Решение на ЕСПЧ от 28.03.2000г. по делото *Sprawa Baranowski v. Poland*, №28358/95, решение на ЕСПЧ от 30.07.2000г. по делото *Ječius v. Lituanie* №34578/97, ЕСПЧ 2000-IX;
23. Решение на ЕСПЧ по делото *Tsarenko v. Russia* от 03.03.2011г., №5235/09;
24. Решение на ЕСПЧ от 30.01.2003г. по делото *Николов срещу България /Nikolov v. Bulgaria/*, №38884/97, решение на ЕСПЧ от 06.04.2000г. по делото *Labita v. Italy*, №26772/95, ECHR 2000-IV;